

Høyres Studenter

Barne- og familieprogram

Programkomiteens forslag

Høyres Studenters barne- og familieprogram

Kjære Høyres Studenter,

Familien er samfunnets viktigste sosiale fellesskap. Men hva betyr det i praksis?

Gjennom årene har den typiske familieformen endret seg mye. Den gjennomsnittlige kjernefamilien etterkrigstiden sin barne- og familiepolitikk var tilpasset, er svært annerledes fra hvordan en moderne familie ser ut i praksis i dag. Det samme gjelder det gjennomsnittlige enkeltmennesket, og hvilke friheter det forventes å ha under oppveksten.

Skal man ha seksualitetsundervisning fra barnehagen? Hvor mange kjønn finnes egentlig, og skal vi lovliggjøre altruistisk surrogati? Skal man kunne ha flere juridiske foreldre? Plutselig står vi midt i debatter man aldri kunne sett for seg for noen år siden.

I årene som kommer har vi noen utfordringer. Vi har synkende fertilitetsrate i Norge, og ser starten på en eldrebølge som betyr at enda færre i yrkesaktiv alder kan jobbe og finansiere velferden vår. Mange lover og regler innen barne- og familiefeltet er kronglete og utdatert, og flere økonomiske tilskuddsordninger burde vært revidert for lenge siden. Det stadig mer moderne samfunnet vårt har også tillatt oppblomstringen av mange alternative og forskjellige samlivsformer og familie installasjoner vi ikke har sett før, og nå må tilrettelegge for så godt vi kan.

Barne- og familiepolitikken går med andre ord inn i et paradigmeskifte; og her må vi ha vedtatt god politikk for å dra debatten i riktig retning.

Som konservative er vi opptatt av å ta vare på og forvalte de positive tradisjonene fra gårsdagen. Som liberale er vi opptatt av å sette individet i sentrum og tenkte progressivt. Barne- og familiepolitikken er et minefelt av debatter der man må veie det individuelle opp mot det kollektive; så her er det bare å holde tungen rett i munnen.

Dette utkastet på et barne- og familieprogram er et forslag. Nå trenger vi deres innspill og refleksjoner for å komme frem til den beste politikken- for familien, organisasjonen, og for Norge.

I programkomiteen har jeg vært så heldig å få ha med meg Oscar Husebye (DKSF), Håvard Rørtveit (HSB), Elisabeth Krohn Naess (DKSF) og Benedikte Severine Svensen (HSB).

Vi takker så mye for tilliten, og ser frem til å høre deres refleksjoner og innspill på noen av samtidens mest kontroversielle debatter.

Lykke til, kjære Høyres Studenter!

Vennlig hilsen

Alexandria C M Elboe Gogstad

Kapittel 1: Prinsipper

Høyres Studenter mener at familien er vårt viktigste sosiale fellesskap. En av familiens viktigste oppgaver er å sikre trygge og gode rammer om barns oppvekst, og politikken må fungere på en måte som gjør det så enkelt som mulig for den enkelte familie å gjøre dette. Derfor er barnehage, skole, helsehjelp og likestilling viktige tematiseringer i et barne- og familieprogram.

Likevel er befolkningsveksten i Norge lav og fertilitetsraten synkende. For Høyres Studenter er selvbestemmelse sentralt, og ingen skal tvinges til å stifte en familie med mindre de ønsker det selv. Likevel er det viktig å kartlegge årsakene til at det fødes færre barn, og ta hensyn til disse årsakene i utforming av ny politikk. Politikken skal ikke skape ekstra hinder for noen som ønsker å stifte en familie i Norge.

Familier og familiekonstellasjoner i Norge er ulike, og de endrer seg hele tiden. I tillegg ser hverdagen forskjellig ut for hver enkelt familie. Høyres Studenter mener at det offentlige må tilpasse seg familienes behov, ikke omvendt.

For å sikre barn og unge en god og verdig oppvekst er mulighetslikhet avgjørende. Høyres Studenter ønsker et samfunn der alle har de samme mulighetene for å lykkes uavhengig av kjønn, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, etnisitet eller funksjonsevne. For å sikre barn og unge en trygg oppvekst trenger vi at politiet og institusjonene rundt dem tilpasser seg den moderne virkelighet, og legger inn tilstrekkelige ressurser for å holde dem trygge.

Kapittel 2: Familieplanlegging

Familien som sosial institusjon har endret seg mye gjennom tidene. Vårt moderne samfunn gjør at familien i dag har nye og ulike behov enn bare for noen år siden. Høyres Studenter mener vi har et ansvar for å sikre en barne- og familiepolitikk tilpasset samtidens utfordringer, og den enkelte families behov. Vi trenger politiske tiltak som oppmuntrer til å få barn i Norge og incentiver som gjør det gunstig å stifte familie.

Høyres Studenter vil gjøre det så enkelt og lukrativt som mulig å få barn i Norge. Dette inkluderer å tilrettelegge for familieplanlegging så godt det lar seg gjøre, revidere uhensiktsmessig kompliserte lovverk, og finne ut av de underliggende årsakene til at befolkningsveksten i Norge er så lav som den er. For at det skal føles trygt å føde i Norge må man sikre tilstrekkelige ressurser på landets fødeavdelinger. Kvaliteten på helsehjelpen du får under svangerskapet avhenger i dag av hvor i landet du holder til; noe som er svært problematisk.

Høyres Studenter vil:

- Nedsette et utvalg og bestille en NOU om befolkningsveksten.
- Arbeide for enklere adopsjonsregler.
- Utrede behovet for en ny adopsjonslov.
- Arbeide for å gi fedre selvstendig opptjenings- og uttaksrett i forbindelse med foreldrepermisjon.
- Utvide og kvalitetssikre tilbudet om helsehjelp på landets fødeavdelinger.
- Opprettholde dagens abortpraksis, inklusiv adgang for selvbestemt abort inntil uke 12.
- Fortsette arbeidet med å redusere uønskede svangerskap og aborter.
- At staten anerkjenner at surrogati foregår i utlandet, og legger lovverk og praksis til rette for en velkomst til Norge med respekt og omsorg for barnet og dets foresatte.
- Utrede mulighetene for å lovliggjøre altruistisk surrogati i Norge.
- Sikre bedre oppfølging for begge parter etter abort.
- Sikre bedre oppfølging for begge parter etter spontanabort.
- Sørge for at det er tilstrekkelig bemanning og kvalifisert personell til stede når kvinner skal føde barn, blant annet ved å tilrettelegge for gode arbeidsforhold for leger, sykepleiere og jordmødre.
- Styrke forskningen på fødselsdepresjon.
- Jobbe for å forebygge fødselsdepresjon og styrke behandlingstilbudet for dette.

Studenter og barn

Man studerer lenger og får barn senere i dagens Norge. Dette gjør at mange ikke har tid til å få barn to og tre. Derfor er det et poeng i seg selv å legge til rette for at flere studenter har den finansielle sikkerheten, og de strukturelle rammene som skal til, for at flere beslutter å stifte familie i studietiden.

Høyres Studenter vil:

- Legge til rette for at flere kan få barn i studietiden.
- Bygge flere studentboliger for familier.
- Øke Lånekassens lånetid for studenter med barn til inntil 10 år.
- Sikre at ikke-praktiske forelesninger skal tilrettelegges for streaming. Dette for å sikre studentforeldre fleksibilitet i situasjoner de trenger det.
- Oppfordre studiestedene til å legge til rette for "pauseperioder" og mulighet for utsettelse av eksamener.
- Sikre at studenter i fødselspermisjon skal fortsette å ha status som student, slik at de får de samme rettigheter til studentsamskipnadens velferdsordninger.
- Bidra til økt informasjon om det å få barn mens man studerer.

Kapittel 3: Juridiske rammer

Høyres Studenter mener at det juridiske rammeverket innenfor barne- og familiefeltet må legge til rette for individenes frihet, familiens viktighet og barnas rettssikkerhet, som blant annet også er fastslått i FNs barnekonvensjon. Høyres Studenter mener samtidig at mange av de viktigste konfliktene innenfor barne- og familiefeltet ikke løses gjennom lov, men i familiene selv og relasjoner mellom mennesker.

Alderssegregering og myndighetsalder

Mange av samfunnets arenaer har behov for å aldersdifferensieres for å skape gode og trygge oppvekstvilkår for barna. Derfor er det viktig å ha en godt forankret myndighetsalder som gir mening sett i lys av de rettigheter, ansvar og prinsipper man forventer visse aldersgrupper å følge. Dette er viktig for å sikre barn og unge trygge oppvekstvilkår. Samtidig opplever også Norge utfordringer rundt aldersdiskriminering, noe som er viktig å bekjempe.

Høyres Studenter vil:

- At det kun skal eksistere én myndighetsalder, på 18 år, og det skal prinsipielt ikke være aldersgrenser over denne.
- Stemmerettsalderen skal være på 18 år, i alle offentlige valg.
- I større grad håndheve forbudet mot aldersdiskriminering i likestillings- og diskrimineringsloven.
- Senke aldersgrensen for salg, skjenking og utlevering av brennevin til 18 år.
- Beholde seksuell lavalder på 16 år, slik den er i dag.

Ekteskap

Ekteskapet er en tradisjonell samlivsform som har gitt samfunnet, familier og barn trygghet og forutsigbarhet i mange år. Høyres Studenter vil verne om ekteskapets rolle i det moderne samfunnet.

Høyres Studenter vil:

- At det offentlige skal understøtte ekteskapet som en trygg og viktig samlivsform.
- At ekteskap skal kunne inngås mellom kun to, frie og myndige mennesker
- Forby søskenbarneekteskap.
- Innføre plikt for vigslere å forsikre seg om at partene ønsker ekteskap av reell, fri vilje og stanse vigselen ved mistanke om det motsatte.
- Ta aktivt i bruk de lovhjemler som forbyr tvangsekteskap, og som sier at den som tvinger noen til å inngå ekteskap, kan straffes etter straffeloven.
- Forsterke tilbudet med "Godt samliv - kurs for førstegangsførelde" i regi av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Foresatte

Barnas foresatte er ofte de viktigste og største rollemodellene og menneskene i livet til våre yngste. Høyres Studenter vil tilpasse lovverket for at flere barn skal oppleve trygghet og forutsigbarhet med sine foresatte.

Høyres Studenter vil:

- At steforeldre skal kunne kategoriseres som juridisk «medforesatt».
- Tillate at foresatte selv definerer om de er fedre eller mødre i juridisk forstand.
- Oppheve «pater est»-prinsippet i norsk lovgivning. Barnets biologiske far regnes som juridisk far, uavhengig av ekteskapsforhold.

Kapittel 4: Trygg oppvekst

Barn og internett

Internett har endret seg mye de siste årene noe som har ført til en rekke nye utfordringer i samfunnet vårt. Barn kommer seg tidligere og tidligere på internett og vi vet at det finnes en rekke faremomenter ved det. Derfor er det vår oppgave som samfunn og sikre at barn er godt opplært til å bruke internett på en forsvarlig og fornuftig måte, at innhold som er skadelig for barn ikke er tilgjengelig for barn og at vi jobber aktivt med å hindre de som ønsker å bruke internett for å komme i kontakt med barn muligheten.

Høyres Studenter vil:

- Sikre at nettvett skal være en grunnleggende ferdighet som aktivt undervises, både gjennom skole, familie og andre kanaler til barn.
- Jobbe for bedre bransjestandarder for aldersbegrensning på innhold som kan være skadelig for barn.
- Styrke politiets ressurser i bekjempelse av datakriminalitet, spesielt med fokus på datakriminalitet mot barn.
- Sikre bedre datasikkerhet i offentlige institusjoner.
- Be aktører som Vipps om å innføre en ordning hvor foreldre kan legge inn forhåndsgodkjente avsendere/mottakere for barn mellom 15-18 år, slik at foreldrene kan varsles dersom ikke-godkjente sender penger.
- Følge opp FHIs anbefalinger om totalbegrensning av barns skjermbruk, blant annet gjennom holdningskampanjer.

Ungdoms- og gjengkriminalitet

Ungdommer som begår gjentagende kriminalitet er en utfordring som har vokst de siste årene, særlig i urbane strøk og områder med integreringsutfordringer, barnefattigdom og sosiale problemer. Høyres Studenter mener det er vesentlig å få ungdommen ut av det kriminelle livet raskest mulig. På denne måten kan vi sikre en trygg oppvekst, sosial mobilitet og likere muligheter i samfunnet vårt.

Høyres Studenter vil:

- Særlig intensivere forebyggende arbeid mot ungdoms- og gjengkriminalitet.
- Alltid informere involverte lærere om elever med alvorlig voldshistorie.
- I større grad beslaglegge (og returnere) tyvegods.
- Senke terskelen for å splitte ungdom som dømmes for gjengkriminalitet, for eksempel ved skolebytte eller besøkelsesforbud.
- I større grad benytte seg av fotlenke hos ungdom dømt for gjengkriminalitet.

Overgrep mot barn

Det er viktig at vi som samfunn har en nulltoleranse for overgrep mot barn. Skolen må være observant, politiet må ha ressursene til å etterforske tilfeller og domstolene må ha mulighet til å behandle saker som blir anmeldt. Barnevernet må kunne jobbe forebyggende og ha større redskaper for å også kunne plukke opp mulige tilfeller.

Høyres Studenter vil:

- Sikre at forskjellige samfunnsinstanser må jobbe aktivt med hverandre for å hindre og eller plukke opp tilfeller av overgrep mot barn.

- Styrke kompetanse og tilgjengelighet på krisesentre for de som er utsatt for vold og overgrep.
- Jobbe bredt med informasjon om overgrep og dets konsekvenser for samfunnet.
- Sikre god oppfølging for ofre av overgrep.

Rusforebygging

For å sikre barn og unge en trygg og sikker oppvekst er det viktig at vi aktivt jobber for å redusere omfanget av rusmisbruk i aldersgruppen. Både kommuner og nasjonale instanser må også jobbe for å minimere importen av narkotiske stoffer til landet.

Høyres Studenter vil:

- Jobbe aktivt for å hindre rusmisbruk blant unge.
- Sette tydeligere nasjonale minstekrav for kommunenes rus-forebyggende arbeid.
- Styrke innsatsen for å hindre inntog av ulovlige narkotiske stoffer inn i landet.
- Understreke at skolen er en viktig støttespiller i kampen mot tidlig rusavhengighet.
- Tilby flere lavterskeltilbud for unge som sliter med psykisk helse og/eller rus.

Barnevern

For å sikre barn en trygg og verdig oppvekst er barnevernet avgjørende i tilfeller som involverer omsorgssvikt. Barnevernet i Norge skal både jobbe med forebyggende tiltak, i tillegg til å være en myndighet som kan gripe inn og aktivt sette inn tiltak dersom det forebyggende arbeidet har mislykkes. I noen tilfeller har det blitt avdekket problematiske forhold ved barnevernet, noe som også har svekket institusjonen sitt rykte de siste årene. Dette må vi ta på alvor. Likevel er det viktigste prinsippet i denne sammenheng at vi alltid setter barnet først.

Høyres Studenter vil:

- Understreke at barnets trygghet skal alltid stå først.
- Sikre barnevernet gode mandater til å jobbe aktivt og forebyggende for å aller størst grad hindre alvorlige hendelser i hjemmet.
- Sikre at barnevernet har tilstrekkelige ressurser.
- Jobbe for å øke tilliten til det norske barnevernet, gjennom mer informasjon om hva de gjør og gjennom granskning av problematiske forhold.
- Legge til rette for at barnevernet kan jobbe tettere med skoler og helsetjenesten for å informere foreldre og barn om hva slags tjenester de tilbyr.
- Sikre gode tverrkommunale barnevernsinstanser i hele landet, for å hindre konflikter blant involverte parter i lokalmiljøet.
- At kommuner med feilende barneverntjenester skal havne under tyngre statlig tilsyn og kontroll på ansvarsområdet.

Negativ sosial kontroll

Negativ sosial kontroll er et omfattende problem i flere minoritetsmiljøer i dagens Norge. Mye av kilden til problemet er æreskultur, problematisk kvinnesyn, og negativ religionsutøvelse. For å minimere omfanget av negativ sosial kontroll i Norge, og sikre barn og unge den trygge og verdige oppveksten de fortjener, er det naturlig å bruke skolen som en forebyggende arena. Alle barn i Norge skal ha retten til en oppvekst fri fra negativ sosial kontroll, slik at de kan ta egne og selvstendige valg som er gode for dem.

Høyres Studenter vil:

- Sikre at alle har rett til å kunne ta egne og individuelle valg i oppveksten.
- Jobbe for en økt satsing på minoritetsrådgivere og informasjonsressurser.
- Igangsette arbeid med å finne ut hvordan myndigheter kan jobbe for å redusere tilstedeværelsen av negativ sosial kontroll i samfunnet.
- Få på plass en prøveordning med en nøytral meklingsinstans som kan megle mellom ungdommer og deres foreldre. Instansen skal både jobbe forebyggende, og bistå i konfliktsituasjoner.
- Sikre LHBTIQ+-kompetanse med særlig fokus på kunnskap om negativ sosial kontroll, blant de som arbeider med introduksjonsprogrammer og andre integreringsarenaer i kommunen.

Kapittel 5: Finansielle instrumenter

Høyres studenter er opptatt av å sikre barnefamilien best mulig økonomiske spillerom. I tillegg til at vi ønsker å redusere det generelle skatte- og avgiftstrykket, er det viktig at de finansielle ordningene rettet mot barnefamilier fungerer på en optimal måte.

Kontantstøtten og barnetrygden

Kontantstøtten har som mål å sikre foreldre økonomisk handlingsrom for å være hjemme dersom barnet ikke begynner i barnehage etter at permisjonstiden er over. Selv om det er flere positive aspekter ved ordningen er det ønskelig at barn kommer seg i barnehagen så raskt som mulig. Dette er avgjørende for sosialisering og videre utvikling, og derfor ønsker Høyres Studenter å se på alternative økonomiske tiltak istedenfor kontantstøtten.

Barnetrygden sikrer at alle barn får penger til deres daglige behov uavhengig av familiesituasjonen. Gjennom å gjøre trygden om til skattbar inntekt for foreldre vil den fortsatt være universell for alle barn, men for familier som har høy inntekt og ikke like stort behov for trygdepengene vil ikke det være en like stor utgift for staten. Det vil også føre til at familier med lav inntekt vil beholde mer av den og trygden vil være mer sosialt fordelt.

Høyres Studenter vil:

- Sikre at barnetrygden fortsatt skal være en generell ordning, men bør omstruktureres for å forhindre en ulikhetsskapende effekt.
- Øke barnetrygden, men gjøre den om til skattbar inntekt for foreldre.
- Erstatte kontantstøtten med en ventestøtte for barn som står i barnehagekø.

Student og forelder

Det er flere økonomiske incentiver som kan innføres som gjør det enklere å få barn under studietiden. Studentfamilier trenger en god og forutsigbar økonomi. Studiestedene må også bli mer fleksibel når det gjelder obligatoriske aktiviteter, og legge til rette for en mer fleksibel studenthverdag når man har barn.

Høyres Studenter vil:

- Etablere 12-måneders studiestøtte for studenter med barn som er under 18 år.
- Øke barnestipendstøtten for studenter og gjøre det lettere å søke om en større låneandel.
- Øke engangsstøtten for studenter med barn til 2G.
- Åpne for at studenter med barn skal kunne søke om gratis barnehageplass.
- Øke omgjøringsstipendet for studenter som får barn under studietiden.
- Fjerne formues- og inntektsgrensen i Lånekassen for studenter med barn.

Bolig

En av de viktigste aspektene i familielivet er stedet der man bor. Derfor er det viktig å sikre bra tilgjengelighet av boliger tilpasset familiene.

Høyres Studenter vil:

- Sikre at det private boligmarkedet ligger til grunn.
- Satse på leie-til-eie og lignende ordninger med mål om å få unge familier inn på boligmarkedet.
- Jobbe for at det bygges flere familievennlige studentboliger.
- Fjerne dokumentavgiften for førstegangskjøpere.

Kapittel 6: Dannelsesinstitusjoner

Barnehager og utdanningsinstitusjoner sin kvalitet og omfang er viktige for familiens livskvalitet, trygghet og utvikling. For Høyres Studenter er det viktig at alle samfunnsinstitusjoner barn og unge skal gjennom er tilpasset den enkelte elev og familie. En blanding av aktører og tilbud er viktig for å sikre nettopp dette.

Barnehage

Barnehagen er en sentral arena for læring, sosialisering, inkludering og integrering. Barn skal oppleve trygge relasjoner til jevnaldrende og voksne, samt utforske livet gjennom lek. For å sikre at barnehager tilbyr gode tjenester i hele landet er det helt nødvendig med offentlige, private og ideelle aktører. For Høyres Studenter er det viktig at alle barn har mulighet til å gå i barnehage, og at familiene selv kan velge et tilbud som passer deres situasjon.

Tre av ti barnehager oppfylte ikke pedagognormen i 2021. Pedagognormen skal sikre nok barnehagelærere per barn, som igjen skal sikre læringsutbytte for barna slik at de har best mulig utgangspunkt til de starter på skolen.

- Utvide ordningen med gratis kjernetid for lavinntektsfamilier.
- Tilrettelegge for rullerende opptak i barnehagene, med mål om fire opptak i året.
- Å introdusere alderstilpasset seksualitetsundervisning fra barnehagen.
- Stille tydelige kvalitetskrav for både offentlige og private barnehager for å sikre tilstrekkelig kompetansenivå i barnehagen.
- Nedsette et utvalg for å utarbeide en handlingsplan for å sikre at flere barnehager oppfyller pedagognormen.
- Tilrettelegge for flere familiebarnehager.
- Øke antall barnehageplasser for barn med studentforeldre.
- Pålegge alle private barnehager som mottar kommunale midler å delta i den årlige foreldreundersøkelsen.

Skole

De siste årene har vi sett store sosiale endringer i samfunnet, og skolen må tilpasse seg den nye virkeligheten. Tallene for antall innmeldte negativ sosial kontroll-tilfeller har gått betydelig opp fra 2019, og dette kan blant annet ha en sammenheng med pandemien. I 2020 ble det meldt inn 497 saker rettet mot dette. I tillegg har vi et moderniseringsbehov når det gjelder seksualitetsundervisningen for å sikre at kvaliteten på denne er lik i hele landet, samt at den møter moderne krav. Høyres Studenter vil ha en kunnskapsskole som gir muligheter for alle, uavhengig av bakgrunn, kjønn og hvem foreldrene er, men for å sikre dette, må vi sikre at skolen tilpasser seg i takt med resten av samfunnet.

- Bruke kvalitetssikrede forelesere eller helsestasjon for ungdom til seksualundervisning for alle trinn. Og sikre at alle regioner i landet går gjennom samme pensum.
- Styrke og modernisere seksualitetsundervisningen, særlig gjennomgå temaer knyttet opp mot reproduktiv helse, kjønns mangfold, LHBTIQ+, kropp og grensesetting, nettvett og grooming.
- Sikre moderne og dekkende pensum for seksualitetsundervisning.
- Revidere den kulturelle skolesekken for å kutte kostnader og forsterke det faglig relevante innholdet.
- Jobbe for at flere barneskoler, ungdomsskoler og videregående skoler skal ha miljøterapeuter og minoritetsrådgivere for å drive forebyggende arbeid.
- Innføre hjemmebesøk hos foreldre som ikke møter opp på foreldremøter eller utviklingssamtale.
- At skolehelsetjenesten skal kunne henvise direkte til psykiatri/tilby skolepsykolog.
- At alle elever skal ha tilgang på helsesykepleier i ordinær skoletid, primært fysisk og sekundært med et digitalt tilbud.
- Sikre at alle elever og foresatte har muligheten til å gi tilbakemelding på hvordan de trives og lærer på skolen, for eksempel gjennom en årlig skoleundersøkelse.
- Utrede en minstesats for finansiering av grunnskoler, for å sikre lovpålagt spesialundervisning og elevrettigheter.
- Sikre og øke nivået av kompetanse innen LHBTIQ+-relaterte temaer og utfordringer gjennom jevnlig tilbud om kurs for ansatte i barnehage, grunnskole, skolehelsetjenesten, og andre førstelinjetjenester som møter ungdom.

Kapittel 7: Inkludering og likestilling

Norge har blitt kåret til et av verdens mest likestilte land i flere år på rad. Likevel er det slik at noen mennesker faller utenfor fellesskapet. Det er flere årsaker til dette, og utenforskap kan gi alvorlige konsekvenser for folkehelsen samt høye kostnader for samfunnet. Høyres studenter mener at alle mennesker skal ha mulighet til å delta i samfunnet på like vilkår. For å lykkes med dette er det helt sentralt vi satser på- og tilrettelegger for grupper som er ekstra sårbare.

LHBTIQ+

Høyres Studenter mener at alle mennesker skal ha frihet til å være seg selv. Den norske befolkningen har i mindre grad negative holdninger til LHBTIQ+- personer i dag enn de hadde for 10 år siden. Likevel finnes det fortsatt barrierer i samfunnet som gjør at ikke-heterofile er mindre tilfredse med livet sammenlignet med resten av befolkningen.

Tall fra 2020 viser at psykiske problemer er en stor utfordring blant skeive. LHBTIQ+- og transpersoner er mer utsatt for symptomer som angst og depresjon, og er generelt mindre fornøyd med sin psykiske helse enn heterofile. Levekårsundersøkelsen fra 2020 viser også at

større andeler av skeive og transpersoner har hatt tanker om- eller forsøkt å ta selvmord sammenlignet med heterofile og cispersoner.

Høyres studenter vil:

- Forby all form for tvungen konverteringsterapi.
- Utarbeide lokale handlingsplaner på kommunalt nivå med formål om å sikre inkludering og synliggjøre mangfold.
- Arbeide for holdningsendring til LHBTIQ+- personer, særlig i innvandrer miljøer.
- Opprette egne handlingsplaner for selvmordsforebygging i LHBTIQ+ - miljøet.
- Sikre støtten til Skeivt Arkiv ved Universitetet i Bergen, og fortsette å ta vare på, dokumentere og formidle skeiv historie eller LHBTIQ+-historier til kommende generasjoner.

Kjønn og kjønnsidentitet

Vi lever i et moderne samfunn som har avdekket sosiale utfordringer man før ikke har tatt hensyn til. De siste årene har åpnet opp for en bredere debatt rundt kjønnsidentitet, og har tydeliggjort behovet for en mer åpen tolkning av kjønnsidentitet. Sistnevnte er også særlig viktige i barn- og unge sine formative år, da kjønnsrollene blir tydeligere definert rundt den enkelte. Høyres Studenter mener at individuell frihet bør stå særlig sterkt i denne debatten, samtidig som man må ta veloverveide beslutninger rundt de juridiske kjønnskategoriene som det offentlige benytter.

Høyres Studenter vil:

- At alle har rett på en kjønnsidentitet. Det er det kjønn du selv definerer deg som.
- At det juridisk og i forvaltningen skal være tre kjønn; kvinne, mann og en tredje kjønnskategori. Juridisk kjønnsbytte krever at man er myndig, og det skal ikke legges opp til sporadisk kjønnsbytte.

Minoriteter

Om lag halvparten av barn i lavinntektsfamilier i Norge har innvandrerbakgrunn. En av hovedårsakene er at flere foreldre mangler formell kompetanse som arbeidslivet etterspør, derav utdanning og språkferdigheter. Dette kan føre til at mange familier har omsorgspersoner som står utenfor arbeidslivet. Språkopplæring er en sentral del av inkludering og integrering i samfunnet, men det kan være utfordrende å lære seg et fremmedspråk med ingen- eller lite skolegang. I dag foreligger det også begrenset forskning på effektiv språkopplæring for denne gruppen.

Barn fra lavinntektsfamilier deltar i mindre grad i organisert fritidsaktivitet og idrett. Dette er problematisk ettersom fritidsaktiviteter er en arena hvor barn og unge knytter vennskap, opplever mestring og kjenner på tilhørighet. Mange foreldre med innvandrerbakgrunn har begrenset med informasjon om det norske samfunnet, og dets påvirkning på barna deres. Høyres studenter

mener at fritidsaktiviteter er en viktig instans for å sikre inkludering, og det er derfor viktig at alle barn får mulighet til å delta.

Høyres studenter vil:

- Videreføre en handlingsplan mot rasisme også etter 2023.
- Sikre kompetanseheving i skoler og barnehager slik at personalet skal ha bedre forutsetninger for å følge opp mobbing, rasisme og diskriminering.
- Utrede dagens språkopplæring for innvandrere med ingen- eller lite utdanning.
- Innføre mentorordning for innvandrerfamilier for å sikre kontakt med norske familier.
- Tilgjengeliggjøre informasjon om fritidsaktiviteter for barn og unge på flere språk.
- Sikre at alle kommuner tilbyr gratis fritidsklubber for barn og ungdom.
- Videreføre pilotordning med kurs for ungdom med krysskulturell oppvekst.
- Legge til rette for at flere barn med innvandrerbakgrunn skal delta på fritidsaktiviteter.
- Sikre målrettet og systematisk informasjonsformidling på flere språk overfor familier, religiøse ledere og andre sentrale personer innenfor minoritetsmiljøet.
- Kompetanseoppbygging og kursing av yrkesgrupper/personell som jobber med ungdom med minoritetsbakgrunn, for å gjøre disse bedre rustet til å takle vanskelige situasjoner.
- Forby barnehijab, nikab og burka i skolen.
- Forby nikab og burka i offentlige rom.

Funksjonsnedsettelse

Funksjonsnedsettelse preger mange norske familier. Barn og voksne med redusert funksjonsevne møter både fysiske og sosiale barrierer i samfunnet vårt. Flere studier tyder også på at personer med nedsatt funksjonsevne i gjennomsnitt har lavere utdanningsnivå enn andre, samtidig som studenter med nedsatt funksjonsevne jobber hardere og deltar mindre i sosiale aktiviteter enn andre studenter. Høyres studenter ønsker å tilrettelegge for at personer med funksjonsnedsettelse og deres pårørende skal ha like muligheter til å delta i samfunnet, og få bedret livskvalitet.

Høyres studenter vil:

- Beholde gjeldende ordning som gir rett til Brukerstyrt Personlig Assistent (BPA) for alle med funksjonsnedsettelse.
- Sikre at pårørende blir ivaretatt og anerkjent som en ressurs.
- Utrede konsekvensene av en inkorporering av Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) i norsk lovgivning.
- Gi studenter med funksjonsnedsettelse tilrettelegging i undervisningssituasjonen.
- At studenter skal få godkjent fravær fra obligatorisk undervisning, på bakgrunn av studentens psykiske eller fysiske sykdom.
- At alle utdanningsinstitusjonene skal være universelt utformede.
- Sikre at alle fremtidige studentboliger har fokus på universell utforming.

- At utdanningsinstitusjonenes karrieresentre skal fokusere mer på inkludering og mangfold, samt gi studenter med nedsatt funksjonsevne muligheten til å komme i kontakt med næringslivet som styrker mulighetene for yrkesdeltakelse.

Kvinnehelse

Biologisk sett er det store forskjeller på menn og kvinner. Likevel er det fortsatt mannens kropp som er norm i forskning på sykdommer. Høyres studenter mener at vi må satse på kvinnehelse for å kunne gi et likeverdig helsetilbud for alle i Norge.

Høyres studenter vil:

- Innvilge mer midler til forskning på typiske kvinnesykdommer.
- At Norge skal være en pådriver for internasjonalt samarbeid i forbindelse med kvinnehelse.
- Sørge for at det opprettes flere pakkeforløp i forbindelse med behandling kvinnesykdommer.
- At prevensjon skal være gratis for alle jenter og kvinner til og med 25 år.
- Utrede konsekvenser og bivirkninger av hormonell prevensjon.
- Sikre at alle kommuner har tilgjengelig- og kompetent helsepersonell som kan gi veiledning om prevensjonsmidler.
- Sørge for tettere oppfølging av kvinner som lider av sykdommer som typisk rammer kvinner, eksempelvis endometriose, brystkreft og lipødem.
- Sikre tiltak for bedre kvalitet og oppfølging i barselomsorgen slik at kvinner får god oppfølging og hjelp etter fødsel.

Likestilte foresatte

Likestillingsdebatten har som oftest sentrert rundt manglende likestilling for kvinner. Når det gjelder foreldrerollen er dette et område der mor tradisjonelt sett har blitt favorisert, noe som kan ha en negativ innvirkning på fars tilknytning til barna. Tall fra SSB (2014) viser at 66% av barn hadde fast bosted hos mor, 6% hos far og 25% hadde en ordning med delt bosted.

Barn danner tilknytning til foreldre fra en tidlig alder. Foresatte som tar permisjon mens barna er små har derfor bedre forutsetning for å knytte tette bånd med barna sine. Studier viser at fedre som benytter kvoten sin blir mer engasjerte i barnas liv og tryggere i foreldrerollen. Likevel er alle barn og familier er ulike. Derfor mener Høyres studenter at foreldrepermisjonen skal kunne deles slik familiene selv ønsker, uten innblanding fra det offentlige.

Høyres studenter vil:

- Sikre at begge foreldre får lik rett til samvær med barn ved skilsmisse eller samlivsbrudd.
- At alle foreldre skal ha rett til å fordele foreldrepermisjon slik de selv ønsker, uten innblanding fra det offentlige.
- Gi begge foreldre lik uttaksrett i forbindelse med foreldrepermisjon, uavhengig av kjønn og tittel.

Kapittel 8: Internasjonalt arbeid

Det er viktig at Norge også spiller en aktiv rolle i det internasjonale miljøet for å sikre barns rettigheter på tvers av landegrensene. På denne måten kan vi bidra til alle barn skal kunne få leve et verdig liv, uansett hvem de er og hvor de bor.

Høyres Studenter mener at:

- Norge skal jobbe for at FNs bærekraftsmål settes i verk og følges ute i verden.
- Norge skal ligge nær det europeiske nivået når det gjelder bistand og støtte opp om likestillingsarbeid og barns rettigheter.
- Norge skal jobbe for at LHBTIQ+-rettigheter anerkjennes og ivaretas i andre land.
- Gjennom internasjonalt samarbeid med institusjoner i EU skal Norge bidra til å redusere omfanget av menneskehandel og cyberkriminalitet.
- Norge skal jobbe aktivt for en absolutt 18-årsgrense på ekteskap i alle land som et tiltak for å bekjempe barneekteskap på et globalt nivå.

Høyres Studenter

Stortingsgata 20, 0161 Oslo
Postboks 1352 Vika, 0113 Oslo

info@hoyrestudent.no

+47 22 82 90 90

**Høyres
Studenter**